

Notat om innovation og entreprenørskab

Den kommende reform af erhvervsuddannelserne vil være en unik anledning til, at politikerne styrker erhvervsskolernes muligheder for at integrere innovation og entreprenørskab som en del af erhvervsuddannelserne. I dag får alt for få elever kompetencer inden for innovation og entreprenørskab gennem uddannelserne. Det bliver i høj grad taget for givet, at eleverne i erhvervsuddannelserne opnår kompetencer inden for innovation og entreprenørskab, men dette bliver kun tilfældet, hvis det bliver prioriteret.

Den prioritering skal ske nu, hvis Danmark skal have fagligt dygtige unge, der dels forstår at tilføre nye innovative kompetencer til deres fremtidige arbejdspladser og dels har kendskab til og erfaring med, hvordan man skaber nye innovative virksomheder og dermed nye arbejdspladser til Danmark.

En styrkelse af iværksætterindsatsen vil have en gavnlig effekt på mange af de udfordringer, som Danmark i dag kæmper med:

Danmark mangler vækstiværksættere. Vi er flittige til at starte nye virksomheder, men få oplever markant vækst. Samtidigt efterspørger arbejdsgiverne elever blandt andet fra de erhvervsfaglige uddannelser, der tænker entreprenant og innovativt.

Produktionsjob flytter til lavtlønslandene. Denne udvikling risikerer at rive innovations- og serviceaktiviteter med. Hvis man skal fastholde produktion i Danmark, er det afgørende, at produktionserhvervene er innovative, så de kan opretholde deres konkurrenceevne.

De erhvervsrettede uddannelser har svært ved at tiltrække de ressourcestærke elever. Dette påpeges tydeligt med den igangværende erhvervsuddannelsesreform. Der er et behov for at gøre det mere prestigefyldt, at tage en erhvervsuddannelse og dette kan bl.a. gøres ved at tiltrække de ressourcestærke elever med muligheden for at blive iværksættere.

Derfor fremsætter Danske Erhvervsskoler – Lederne (DE-L), Dansk Industri (DI) og Fonden for Entreprenørskab – Young Enterprise (FFE-YE) sammen følgende 4 punkter, der samlet bør integreres i den kommende reform:

1. GRUNDFORLØBET (GF 1)

Et længerevarende grundforløb på samtlige EUD-uddannelser bør indeholde klare mål om, at alle elever skal arbejde med innovation og entreprenørskab i et sammenhængende forløb gennem de eksisterende fag spredt ud i hele grundforløbets varighed, såvel i klasselokalerne som i værkstedsfagene. De opnåede kompetencer bør udprøves som integreret del af grundforløbets fag ved grundforløbets afslutning.

Forløbene bør være udformet således, at der i undervisningen arbejdes med skabelse og gennemførelse af produkt/service/proces samt med opstart af virksomhed, uanset om der er tale om en teknisk, merkantil, eller sosu-uddannelse. Udviklingen af undervisningsmaterialer eller forløbsbeskrivelser til de enkelte forløb bør tage hensyn til den enkelte uddannelsesprofil,

og kan tage udgangspunkt i de gennemprøvede forløbsbeskrivelser, der er til rådighed hos Fonden for Entreprenørskab - Young Enterprise.

Gennem denne type undervisning vil eleverne bibringes viden og kompetencer, der er anvendelige til såvel virksomhedsopstart, som til et innovationsløft af eksisterende virksomheder. Arbejdet med udvikling af de kompetencer, eleverne bør udmåles på, kan tage udgangspunkt i FFE-YE's progressionsmodel, der angiver et udgangspunkt for læringsmål på forskellige niveauer i uddannelsessystemet. Disse eller tilsvarende læringsmål bør indarbejdes i udmålingskriterier for de særskilte fag (dansk, matematik, fag-fag, osv.) under de enkelte uddannelser.

<http://www.ffe-ye.dk/videncenter/progressionsmodel>

2. **EUX**

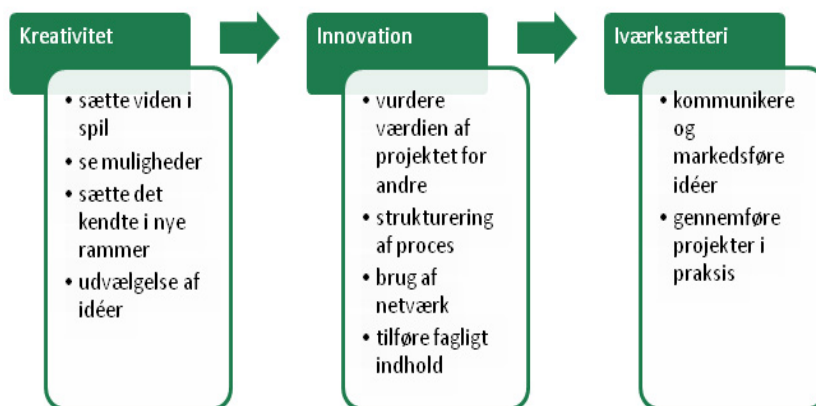
Særligt disse unge, der opnår EUX' blanding af gymnasial formåen og faglige kompetencer, vil kunne gøre en forskel i forhold til opstart af vækstvirksomheder og tilførsel af innovationskompetence til eksisterende virksomheder. Det vil være vitalt at få mobiliseret deres evner gennem indarbejdelse af såvel innovations- som entreprenørskabsfagmål i både de fag-faglige og almene fag. På såvel grundforløb som hovedforløb på EUX bør det derfor være et krav, at der arbejdes med innovation og entreprenørskab i undervisningen og i værkstedsfagene.

Forløbene bør, ligesom på EUD, være udformet således, at der i undervisningen arbejdes med skabelse og gennemførelse af produkt/service/proces samt med opstart af virksomhed, uanset om der er tale om en teknisk, merkantil eller sosu EUX. Udviklingen af undervisningsmaterialer eller forløbsbeskrivelser til de enkelte forløb bør tage hensyn til den enkelte uddannelsesprofil, og kan tage udgangspunkt i de gennemprøvede forløbsbeskrivelser, der er til rådighed hos Fonden for Entreprenørskab - Young Enterprise. Udmåling kan udvikles med udgangspunkt i FFE-YE's progressionsmodel, der angiver et udgangspunkt for læringsmål på forskellige niveauer i uddannelsessystemet og udmåling bør ske på såvel fag-faglige som almene fag.

3. **DEN ERHVERVSRETTEDE 10. KL.**

I undervisningen i 10. kl. bør området handle om, at inddrage kreativitet, innovation og entreprenørskab i undervisningen samt at gennemføre en proces, som giver eleverne mulighed for at erhverve sig en række kompetencer og færdigheder. Innovation og entreprenørskab bør ikke have samme udformning i 10. kl. som på erhvervsuddannelserne, men der bør være en tydelig progression fra ét niveau til det næste. Til udformningen af denne progression foreslår vi, at der kan tages udgangspunkt i FFE-YE's tidligere nævnte progressionsmodel.

Et forløb i 10. kl. kan fx tage udgangspunkt i de 3 illustrerede "etaper" herunder, der er elementer i forløbet og konkurrencen "Next Level" der tilbydes af Fonden for Entreprenørskab - Young Enterprise til skolerne. <http://www.ffe-ye.dk/grundskolen/konkurrencer/next-level>

4. EFTERUDDANNELSER FOR LÆRERE

I regeringens udspil til erhvervsuddannelsesreform hedder det: *"Bedre undervisning fordrer, at alle lærere på erhvervsskolerne har pædagogiske og faglige kompetencer til at tilrettelægge en undervisning, der udfordrer og motiverer hver enkelt elev"*.

Denne fordring gælder også for iværksætterområdet. For at kunne gennemføre en langt mere struktureret og kompetenceopbyggende undervisning i innovation og iværkskab på alle uddannelserne, er der behov for, at lærernes kompetencer på området løftes. Vi opfordrer derfor til, at elementerne tydeligt tænkes ind i efteruddannelsen af lærere på alle uddannelserne, og at der på videregående uddannelser i forskellige dele af landet oprettes kompetencegivende moduler, der støtter faglærerne i tilegnelsen af pædagogik og didaktik inden for innovation og iværkskab.

Forslaget tager ikke i første omgang stilling til mulighederne for at inddrage innovation og iværkskab i de enkelte hovedforløb men tilskynder til, at uddannelserne bygger videre på de innovations- og iværksætterkompetencer, de unge med dette forslag vil erhverve sig under grundforløbet."